

‘Gebruik onderhandelingen om Nederlandse problemen op te lossen’

Reflectie

Econoom Jack Peerlings leeft van landbouwsubsidies. Hij bestudeert de Brusselse steun aan de boer al sinds begin jaren negentig. De komende ronde van onderhandelingen zullen geen grote veranderingen in het subsidiebeleid opleveren, verwacht hij. Nederland zou moeten proberen in ruil voor een soepele opstelling wat probleemdossiers op te lossen, zoals het mestvraagstuk.

Jack Peerlings: 'Ik zie de hectaretoeslag en zeven procent land braakleggen voor natuur er niet doorkomen.'

Jack Peerlings, universitair hoofddocent agrarische economie en plattelandsbeleid aan Wageningen University, onderdeel van Wageningen UR:

‘Je hoort vaak dat externe druk de reden is voor de Europese Unie om de landbouwsubsidies aan te passen. De EU zou het landbouwbeleid vergroenen omdat het moeilijker wordt om de subsidies te verantwoorden tegenover handelspartners. Volgens mij is dat onzin. De onderhandelingen in de Wereldhandelsorganisatie liggen zo goed als stil, en in tijden van economische crisis staat vrijhandel juist onder druk. Er is

nauwelijks externe druk op Europa. Wie wil voorspellen hoe de onderhandelingen eindigen kan beter kijken naar het interne krachtenveld in Europa. Daar zie je twee trends die al jaren dezelfde kant op wijzen. Het belang van de landbouw neemt relatief af, en de natuur en milieulobby wordt juist sterker. Daar komt nu een derde belangrijke factor bij: de economische crisis. De voorstellen die er nu liggen zijn dat het beleid vergroend moet worden, en dat het budget niet meer groeit. Dat laatste komt in feite neer op krimp, want door inflatie wordt het budget elk jaar minder waard. Dat past in de lijn die al sinds de jaren tachtig wordt

gevoerd, en waarbij de steun langzaam wordt afgebouwd.

Onderhandelingen over wijzigingen zijn altijd complex, er spelen veel belangen door elkaar. Het resultaat is meestal geen wereldschokkende wijziging. Ik verwacht daarom ook niet dat de zogenaamde *flat rate* er komt. Daarbij zou elke boer een standaardbedrag krijgen per hectare. Dat levert binnen Europa grote verschuivingen op, en binnen landen. In Nederland zou het bijvoorbeeld betekenen dat aardappelboeren ineens subsidie krijgen, en dat melkveehouders extra zouden moeten inleveren. Ik zou daar geen economische onderbouwing voor kunnen verzinnen. Ook het voorstel om zeven procent van het areaal te reserveren als *ecological focus areas* – land braakleggen voor natuur – ligt onder vuur, en zie ik er niet doorkomen.

Wat ik eerder zie gebeuren is dat de ministers van financiën verdere bezuiniging zullen afdwingen. Voor Nederland zou dat geen ramp zijn. Wij hebben vier grote sectoren, de tuinbouw, varkens- en kippenhouderij, en melkveehouderij. De eerste drie krijgen geen subsidie. De melkveehouderij wel, maar die is superconcurrerend. Als de subsidies worden verlaagd zal dat er echt niet toe leiden dat die melkveehouders uit Nederland vertrekken. Integendeel, het zorgt er eerder voor dat ze wat concurrenten uit de markt duwen. De Nederlandse regering heeft daarom bij de afgelopen onderhandelingen over de landbouwsubsidies vooral ingezet op verlaging ervan. Ik ben geen diplomaat, maar ik zou de Nederlandse delegatie in Brussel graag ter overweging meegeven het eens over een andere boeg te gooien. Kijk eens in de kast met probleemdossiers van Nederland en probeer in ruil voor een soepele opstelling over het budget een paar van die dossiers op te lossen.

Denk aan het mestdossier. Nederland probeert al een poos om gezuiverde mest van dierlijke oorsprong erkend te krijgen als vorm van kunstmest. Als dat wordt toegestaan biedt dat mogelijkheden voor de Nederlandse veehouderij om op een nieuwe manier het mestoverschot weg te werken. Brussel houdt dat tot nu toe tegen. Als je een paar van dat soort blokkades kunt wegnemen, verdien je denk ik meer dan je kunt besparen door te blijven hameren op verlaging van het totaalbudget voor de Europese landbouw.’